

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 38.

Sjette Sessions anden Samling.

19de Møde.

Tirsdagen den 30te Januar.

(Forts.)

Indenrigsministeren (fortsat): Et Forsøg af denne Beskaffenhed, som jeg nu tilsidst skal nævne, er en Brøndborring, for at erfare, om man ikke ved Hjælp af artesiske Brønde kunde vinde et rigeligt Vandløb, som kunde tjene til Jordens Forbedring i Nørrejylland. Et saadant paabegyndt Arbejde har jeg, i disse Dage, ifølge Udvalgets Betænkning maattet standse, da den Sum, som man har reserveret til dette Forsøg, var opstillet som den sidste Sum, som man vilde anvende af sit Overskud, og jeg maa gjentage, at Statsrevisorerne have antaget, at det Overskud, der maatte kunne vindes fra de enkelte Poster, kunde Ministeriet disponere over, uden at være bundet ved disse enkelte Summer. Men naar der skal reduceres 800 Rbd., og naar man i det Hele taget skal afholde sig fra saadanne Forsøg paa egen Haand, som det ærede Udvalg har udtalt sig imod, saa forekommer det mig, at Brøndborringen hører til eet af dem, som man snarest maatte forlade, og da Summen nu var snart ved at være medgaaet, saa maatte man, uagtet Bedkommende ønskede at fortsætte Arbejdet, lade det ophøre, indtil man nærmere erfarede Resultatet af Forhandlingerne her.

Der er endnu en Bemærkning i Udvalgets Betænkning, som vel ikke er bleven gjort til Gjenstand for nogen Indstilling, men som dog har en praktisk Betydning, nemlig at man bevilger 1500 Rbd. til et Agerdyrkningsinstitut i Jylland, uagtet man venter, at det nuvæ-

rende maa ophøre, idet man haaber, at et andet skal træde i Stedet, hvoraf man kan vente sig noget Godt; idet man har Grund til at antage, at de Mænd, der stille sig i Spidsen derfor, have nogen Dygtighed. Udvalget har da, som sagt, ikke i det første Aar villet negte disse 1500 Rbd. til et nyt Agerdyrknings-Institut; men det er udtalt, at dette Tilskud bør bortfalde, naar ei et lige Bidrag fremtidig tilveiebringes af Communer eller private Foreninger; og en saadan Udtalelse af Finantsudvalget har, om ikke en juridisk, saa dog en moralsk Gyldighed med Hensyn til en fremtidig Bevilling. Det kan nu ikke være Andet, end at en privat Mand, som skal sætte Formue og sin hele Stilling paa Spil for at tilveiebringe et saadant Institut, og der, efter vore Forhold, som ogsaa Udvalget erkender, ikke kan undvære denne Understøttelse, maa opfordres til at undlade det Hele, naar man vel indrømmer, at han bør have Understøttelse eet Aar, men erklærer ikke fremtidig at ville give ham den, medmindre han kan skaffe sig en lige Understøttelse fra Communer eller fra private Selskaber. Jeg kjender ikke noie det paagjældende Forhold, men man vanskeliggjør altid Foretagendet betydeligt ved blot at give dem Udfigt til en Understøttelse for eet Aar, som derefter let kan bortfalde. En saadan Mand undergiver sig naturligviis steds en Betingelse, nemlig, at, hvis det gaaer slet med hans Institut, saa vil Understøttelsen bortfalde, men, hvis det gaaer godt, eller i alt Fald saa forsvareligt, at man ikke vil beklage sig over hans Institut, skal man, efter Udvalgets Udtalelser; ogsaa negte ham den, naar han ikke hos Communer eller Private kan tilveiebringe et lige Beløb.